فیلمی (خۆشەویستی لە زەمەنی کۆلیرادا).. حەیدەر عەبدولڕەحمان

ڕەخنەگرە سینەماییەکان دەڵێن: چەند ئەوەندەی)گابریل گاریسیا مارکیز(داهێنانەکانی خۆی پێشکەش بەجیهانیی ئەدەبی کردووە، ئەوەندەش خزمەتی هونەری سینەمای کردووە، چەند هەوادارو ئاشق بەرۆمانەکانی هەیە، ئەوەندەش لەوانەی بەکەفو کۆڵەوە شەیدای بینینی ئەو فیلمانەن کە لەرۆمانەکانی ئەو وەرگیراون، یا ئەو سیناریۆیانەی) مارکێز(نووسیویەتی.
ئەوەتا ژمارەی ئەو فیلمانە ژمارەیەکی ئێجگار زۆرو زەوەندن، کە گەورەترین دەرهێنەرە سینەماکارەکان کاریان لەسەر کردووە، جگە لەوەش ئەو کاتەی کە مارکێز بەرپرسی ئەکادیمییای سینەما بووە لەکۆبا زۆر سیناریۆی سینەمایی نووسیووە، کە هیچ پەیوەندییەکیان بەرۆمانەکانییەوە نەبووە، وێڕای ئەو سیناریۆیانەی لەمەکسیك دەیانیی نووسی.
بۆیە ئەمڕۆکە فیلمێکی زۆر هەن ناوی مارکێزییان بەسەرەوەیە چ ئەوانەی لەرۆمانەکانییەوە وەرگیراون، چ ئەوانەش ئەوخۆی وەك سیناریۆ نووسیویەتی .
ڕۆمانی (خۆشەوستی لەزەمەنی کولێرادا) یەکەم فیلم نیە کە لەکارەکانی (مارکێز) وەرگیرابن، بەڵکو پێش ئەو فیلمی (ئاریندیرای کۆوی) هەبوو کە ساڵی 1983 لەلایەن دەرهێنەری بەرازیلی (رای جویرا) بەرهەم هاتوە، لەهەمان ساڵیشدا دەرهێنەری ناسراوی ئیتاڵی (فرانسیسکۆ) ڕۆمانی (روداوی مردنێکی راگەیاندراو) ی دەرهێناوە، کە هەردوو ئەکتەری جیهانیی (ئەفیریت و ئارنیللا) ڕۆڵی پاڵەوانییەتیان تیادا بینییووە، هەروەها ڕۆمانی (کۆلۆنێل شتێکی ننیە بۆ نووسین) ساڵی 1999 لەلایەن دەرهێنەری مەکسیکی (ئارتۆرۆ ریمبیستین) کرایە فیلمێکی سینەمایی، کە لەنواندنی (فرناندۆ لوجان و سەلما حایك) بوو، دواتر فیلمێکی دیکەی بە ناوبانگی شاکارەکانی مارکێز کە لە ساڵی 2004 بەرهەم هاتووە، فیلمی (لەکاتژمێری پەشێوی) دابوو لەلایەن دەرهێنەری بەرازیلی (رای جویرا) دەرهێندراوە.
ڕەخنەگرە سینەماییەکان دەڵێن چەند ئەوەندەی مارکێز دەست ڕۆیشتوو بووە لەنووسینی ڕۆماندا، ئەوەندەش توانستی نووسینی سیناریۆی

هەبووە، لەچەندین ئەزموونیش دا ئەو راستییە ئاشکرا بووە، ئەمەیە وای کردووە مارکێز لەڕۆمانەکانیدا زەمینە خۆش بکات بۆ دروست کردنی وێنەی سینەمایی.
ئەو لێك نزیکییە لەنێوان ڕۆمان و سیناریۆی وێنەیی، وای کردووە ئەو فیلمانەی لەڕۆمانەکانی مارکێز بەرهەم هێندراون، ببن بەخاوەنی زۆرترین داهات، وەك ڕۆمانەکانی بوون بەخاوەنی زۆرترین خوێنەر لەجیهاندا.
ئەم دوو باڵیە لەنێوان ئەدەب و هونەردا وای کردووە هەوادارانی مارکێز ببن بەدوو ئەوەندەی خۆیان لەهەموو جیهاندا .
فیلمی(خۆشەویستی لەزەمەنی کولێرادا) ئەگەرچی ڕۆمانەکەی بەزمانی ئیسپانی نووسراوە، بەڵام فیلمەکە پشتی بەدەقە ئینگلیزییە وەرگێڕاوەکە بەستووە، هەروا ڕۆمانی یادی سۆزانییە خەمبارەکان کە لەلایەن دەرهێنەری دانیمارکی(هێنگ کاسلن) کراوەتە فیلم بەهەمان ئاستی فیلمە َکانی تر سەرکەوتنێکی بەرچاوی بەدەست هێناوە، فیلمەکە باس لە خۆشەویستی پیرەمێردێکی ڕۆژنامەنووس دەکات لەگەڵ کیژۆڵەیەکی چواردە ساڵی، ئەو فیلمە لەخولی پانزەهەمینی فیستیڤاڵ َی ئیسپانیا نمایش کرا، کەتێیدا ئەکتەری ناسراوی فەرەنسی(جیرالد شاپلن) ڕۆڵ َی پاڵەوانییەتی تێدا بینی .

ئەم فیلمە دوای ڕەزامەندی وەرگرتنی ڕەزامەندی خانەوادەکەی مارکێز لەلایەن (کارلسن و جان کلود) سیناریۆکەی بۆ نووسراو بۆ سینەما ئامادە کرا.
سیناریۆکە لەڕەسەندا بەزمانی دانیمارکی بوو، دواتر وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی فەرەنسی و ئینگلیزی و ئیسپانی، وێنەکانی لەویلایەتی (کامبتشی) خوارووی مەکسیك گیراوە .

دوای ئەو سەرکەوتنەی فیلمی (لەمەڕ خۆشەویستی و ئەهریمەنەکانی تر) و سرنج راکێشانی خەڵکی و ڕەخنەگران، لەفیستیڤاڵی نێو دەوڵەتی (کارتا خیتادی ئەندیاسی) جارێکی دیکە فیلمەکە لەکۆلۆمبیا نمایش کرایەوە، فیلمەکە باس لەروداوێك دەکات لەسەدەی هەژدەهەم، کاتێ منداڵێکی تەمەن 13 ساڵی بەناو(سیدبا ماریا) لەچینی نەجیب زادەکان دووچاری ڤایرۆسی نەخۆشی گازە سەگ دەبێت، لەو کاتەدا مەزەندەی ئەوەی بۆ دەکەن کە بەپێی داب و نەریتە کۆنەکان دەستی جنۆکەی لەسەرە، دواتر راهیبەیەکی ئیسپانی گیانی منداڵەکە لەو خەتەرناکییە رزگار دەکات .
کلارا ماریا – بەرهەم هێنەری فیلمەکە دەربارەی ئەم فیلمە دەڵێت: ڕەخنە گرەکان وای بۆ دەچن کە تا ئێستا ئەم فیلمە باشترین فیلمێك

بووە لەو فیلمانەی کە لەرۆمانەکانی گەورە نووسەری کۆلۆمبی گابریل گاریسیا مارکێز ئەنجام درابێت، بۆیە ئاواتەخوازین فیلمەکە سەرکەوتنی گەورەتر بەدەست بێنێت، بێگومان ئەوەی رۆمانەکەی خوێندبێتەوە ئەوە دەزانێت کە فیلمەکە هەموو توێژەکانی کۆمەڵگا ناگرێتەوە، بەڵکو ئەوانە دەکەونە ژێر کاریگەری فیلمەکە دووچاری داوی خۆشەویستی هاتوون .

ئەم فیلمە 2.2 ملیۆن دۆلاری تێ چووە، چوارەم بەرهەمی سینەمایی بووە کە لە شاکارەکانی مارکێزەوە کرابن بەفیلم .
بەر لەوەی مارکێز دەرگا بەرووی بەرهەم هێنەرەکانی سینەما بکاتەوە بۆ بەفیلم کردنی رۆمانەکانی، ترسێکی زۆری هەبوو کەسینەما دەستی بە سەر رۆمانەکانیدا نەشکێ و ئەو فیلمانە ببن بەمایەی بەها شکاندنی رۆمانەکانی، کە ئەو زۆر بە پیرۆزییەوە هەڵسوو کەوتی لەگەڵدا دەکردن، بۆیە بۆ ماوەیەکی ئیجگار زۆر رەزامەند نەبوو لەم بارەیەوە، بەڵام دواتر دوای بەڵێن وەرگرتن لەبەرهەم هێنەرەکان کە بتوانن وەك پێویست بەرجەستەی کارەکانی بکەن، ئینجا ئەو دەرگایەی خستە سەرپشت بۆ هەندێ لەو بەرهەم هێنەرانە .
ئەو رەواجەی فیلمەکانی مارکێز لەجیهانیی سینەمادا بەدەستی هێنا، وای لە زانکۆی(ماجدالینا)ی کۆلۆمبی کرد، دکتۆرای فەخری لە بواری سینەمادا بەمارکێ َز ببەخشێت .
مارکێز ئەگەرچی لەدەسپێکدا رێگر بووە لە بەفیلم کردنی کارەکانی بەڵام ئەو خۆی ئاوێتە بوونێکی زۆری هەبوو لەگەڵ سینەمادا، ئەو خۆی یەکێك بوو لەدامەزرێنەرانی فیستیڤاڵی هاڤانای سینەمایی و دامەزرێنەری سینەمای نوێ لەئەمریکای لاتینی .
بەگشتی گرنگترین سیناریۆکانی مارکێز بریتی بووون لە:

گەڵاوەریوەکان 1955
شتێ نیە کۆلۆنیل بینووسێت 1961
لە کاتژمێرێکی پێ لەپەژارەییدا – 1962
سەد ساڵ لەگۆشەگیریدا – 1967
پایزی بەتریك – 1975
روداوی مردنێکی راگەیاندراو – 1981
خۆشەویستی لەزەمەنی کولێرادا – 1985
دەربارەی خۆشەویستی و ئەهریمەنەکانی تر 1994
یادی سۆزانییە خەمبارەکان – 2004

بەقسەی رەخنەگرە سینەماییە جیهانییەکان، فیلمی خۆشەویستی لەزەمەنی کولێرادا دیارترین و بەرچاوترین ئەو فیلمانەن کە لە

رۆمانەکانی مارکێز وەرگیرابن، فیلمەکە لەلایەن دەرهێنەر (مایك نۆبل) دەرهێندراوە، ئەکتەرانی وەك (خافییر باردم و بننجامین برات جیۆڤانا میزو گیور) رۆڵی تێدا دەبینن، ساڵی 2007 بەرهەم هاتووە، 50 ملیۆن دۆلاری تێ چووە ..

ستایندۆف – ی بەرهەم هێنەر بۆ ماوەی سێ ساڵ هەوڵی لەگەڵ مارکێز داوە بۆ رازی بووونی تا رۆمانەکە بکرێتە فیلم.

روداوەکانی ئەم فیلمە لەسەر زێ ی (ماگدالینای) وڵاتی کۆلۆمبیا وێنەی گیراوە، باس لەسەردەمی دوای کولێرا دەکات .

بۆ یەکمجار بووە هۆلیۆد لەم فیلمەدا کار لەسەر رۆمانەکانی مارکێز بکات، گۆڤاری کولۆمبی رینستاسیمان دەڵێت: کاتێ (ستایندۆف) لە مەکسیك فیلمەکەی نمایش کرد، مارکێز خۆی ئامادەی نمایشەکە بوو، دوای کۆتایی هاتنی نمایشەکە بەرووخسارێکی پڕ لەزەردەخەنە سێ جار لەسەر یەك گوتی : براڤۆ .. براڤۆ .. براڤۆ